

V Praze dne 4. února 2013
Č.j.: 1349/12/REV1

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu
zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

I. Úvod:

Návrh zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (dále jen "**Návrh**") obsahuje konsolidaci současné právní úpravy obchodního rejstříku a dalších rejstříků (nadací, ústavů, společenství vlastníků jednotek, atd. – dále jen "**veřejné rejstříky**") a její aktualizaci s ohledem na rekodifikaci soukromého práva v rámci Nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích, které nabydou účinnost k 1.1. 2014.

Návrh vychází z "*Analýzy možností právní úpravy obchodního rejstříku v novém rejstříkovém zákoně s návrhem řešení*", kterou vláda projednala v září 2012 a rozhodla, že v Návrhu nebude upraven rejstřík spolků (dnešních občanských sdružení), který zůstane v agendě ministerstva vnitra. Oproti současnému stavu Návrh zejména zavádí novou možnost provádění zápisů do obchodního rejstříku notáři a několik dílčích změn.

K návrhu je přiložena závěrečná zpráva hodnocení dopadů regulace (dále jen "**Zpráva RIA**"), ve které je analyzovaných 7 variant řešení situace (které se vzájemně nevylučují): (I) nulovou (tj. zrušení právní úpravy), (II) zachování současného stavu, (III) přenesení celé agendy vedení veřejných rejstříků na třetí subjekty (notáři, úřad, licencované osoby), (IV) zavedení přístupu třetích subjektů do systému, (V) rozšíření funkcionality veřejných rejstříků a (VII) omezení přístupu do veřejných rejstříků.

Toto stanovisko reaguje na dopracování Zprávy RIA předložené předkladatelem dne 29. ledna 2013.

II. Připomínky a návrhy změn:

Zpráva RIA je zpracována kvalitně a přehledně a obsahuje základní informace nutné pro vyhodnocení navrhované právní úpravy z pohledu jí přinášených relativně omezených změn. Zpráva RIA dokládá, že přijetí Návrhu povede ke snížení administrativní zátěže vyplývající ze současné regulace obchodního rejstříku a ke zkrácení doby zakládání obchodních společností o několik dní.

Vyhodnocení jednotlivých variant řešení je provedeno věcně a stručně, na některých místech až příliš stručně (například u varianty VII – omezení přístupu do veřejných rejstříků – se vůbec nezmiňuje, že Návrh nově zavádí možnost některé údaje zapsané do veřejného rejstříku nebo zřejmě z listin uložených ve sbírce listin nezveřejňovat, z vyhodnocení potenciálních přínosů a nákladů je zřejmé, že předkladatel se variantou reálně nezabýval). Zpráva RIA však správně, i když stručně, odkazuje na nelegislativní opatření přijímaná předkladatelem, která mohou vést k naplnění účelu regulace (automatizovaná kontrola zakládání účetních závěrek do sbírky listin, zveřejnění seznamu doporučených příloh návrhu na zápis do obchodního rejstříku na webu předkladatele).

Zpráva RIA obsahuje základní kvantitativní informace o současné činnosti obchodního rejstříku, tyto informace však používá pouze eklekticky. Alespoň stručná analýza kvantitativních dat o využívání obchodního rejstříku na podporu argumentace ve Zprávě RIA by určitě pomohla. Zpráva RIA se též, kromě zavedení zápisu prostřednictvím notářů, dále nezabývá možnostmi snížení administrativní zátěže vyplývající z regulace veřejných rejstříků.

Kromě uvedených obecných připomínek lze mít ke Zprávě RIA a Návrhu několik specifických připomínek:

- (a) Zpráva RIA se blíže nezabývá otázkou dodržování úpravy veřejných rejstříků (sankci v podobě domněnky porušení péče řádného hospodáře stanoví pouze v případě opakovaného a závažného porušení povinností uložených rozhodnutí soudu);
- (b) Zpráva RIA blíže nezdůvodňuje jednu změnu mírně zvyšující administrativní zátěž spojenou s obchodním rejstříkem, a to nutnost vydávání usnesení soudu o zápisu do rejstříku vždy, když není podklad v notářském zápisu (což ve srovnání s dnešní úpravou komplikuje a prodlužuje zápis běžných změn typu výměna jednatele, a tedy povede k přesunu těchto zápisů na notáře);¹
- (c) vyloučení právní úpravy vedení rejstříku spolků z Návrhu na základě politického rozhodnutí (když i z Analýzy vyplývalo, že jde o nevhodné řešení) je potřeba nadále považovat za nevhodné a neodůvodněné;
- (d) [několik dílčích připomínek k textu návrhu: (i) u právnických osob zapisovaných jako členy orgánů anebo členy právnické osoby by bylo vhodné zapisovat i identifikační číslo;² (ii) u zahraničních osob by bylo vhodné

¹ Viz. § 76 a § 75 Návrhu, srov. § 200da odst. 5 o.s.ř. Odkaz na zachování kontrolní role soudu v bodě 3.1 dopracované Zprávě RIA je nepřipadný, když soud zápis provádí po přezkoumání návrhu.

² Srov. § 24 odst. 1 písm. g), h) Návrhu.

zapisovat již zahájení insolvenčního řízení (resp. obdobného řízení), ne až prohlášení konkursu;³ (iii) omezení lhůty na přeregistraci firmy na jeden měsíc může být příliš restriktivní, když jen založení korporace trvá cca 14 dní.⁴]

III. Závěr:

Závěrečná zpráva RIA je po jejím dopracování ze strany předkladatele akceptovatelná, proto ji Komise RIA doporučuje schválit.

Vyjmutí úpravy rejstříku spolků nicméně zůstává věcně neodůvodněným politickým rozhodnutím a bylo by na místě jej revidovat.

Vypracoval: Mgr. Juraj Alexander, LL.M.

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc., v.r.
předseda komise

³ Srov. § 26 písm. h) a § 27 písm. h) Návrhu.

⁴ Srov. § 25 odst. 2 Návrhu.